

Livia Ciupav

HAINELE DE MOARTE

HAINELE DE MOARTE

Livia Ciupav

Hainele de moarte

Livia Ciupav

ISBN: N/A

© . All Rights Reserved

This book was created with Booktype. For more information, please visit: www.booktype.pro
Discover Omnibook, a social platform for writing books, and create your own book at www.omnibook.pro

Hainele de moarte

EXTERIOR, STRADĂ, DIMINEAȚĂ

Strada pustie a unui sat de câmpie. De-o parte și de alta, case bătrânești, cu tencuiala căzută și gardurile dărăpănate. Poarta unei case se deschide scârțâind, o femeie la vreo 80 de ani, mică de statură, adusă de spate și îmbrăcată în negru - cu batic, bluză, fustă largă, șorț și papuci de lână, ca la țară - iese până în mijlocul străzii și privește lung, cu mâna streășină la ochi, dintr-un capăt în altul al drumului, apoi intră înapoi în curte, pentru ca imediat să iasă din nou, scrutând încă o dată depărtările, pradă unei agitații teribile. Nu se zărește picior de om, doar un cârd de găște în mijlocul uliței. Undeva, departe, latră un câine.

EXTERIOR, CURTE, DIMINEAȚĂ

Resemnată pentru moment, bătrâna se întoarce în curte. În stânga observăm via, încadrată de cele două corpuri ale clădirii, trădând prin imensitate, bunăstarea de odinioară. În spate se întrezărește o parte din acareturi - cotețe, cocină, șură - iar în capăt de tot, dincolo de gardul de sârmă, se întinde grădina cu pomi fructiferi. Bătrâna trece pe lângă un șir de zambile înflorite, apoi o ia în dreapta, spre corpul mic al clădirii, urcă câteva trepte, intrând într-un coridor lung, unde, sunt aliniat diverse cutii, geamantane și pachete pentru plecare, un cântar, un scrin scorojit, o masă cu picioarele sculptate manual, niște scaune, un covor de iută, o ladă de făină, câțiva saci cu cartofi, damigene cu țuică și vin etc., iar de aici intră în casă.

INTERIOR, PRIMA CAMERĂ, DIMINEAȚĂ

Aceeși îngrămădire haotică de obiecte, un taburet cu piciorul rupt, o altă masă, câteva scânduri, cutii, diverși saci pregătiți pentru plecare. Bătrâna face slalom printre obiecte, pentru a intra în camera următoare, care e aproape goală.

INTERIOR, A DOUA CAMERĂ, DIMINEAȚĂ

Într-un colț a rămas soba de teracotă, în altul scheletul unui pat; pe pereții încărcăți de modele florale se ghicesc locurile în care au fost agățate icoanele, din tavan atâră un bec murdărit de muște. Bătrâna privește de jur împrejur, cu un aer trist și gânditor. Sunetul prelung al unui claxon o scoate brusc din reverie.

BABA

(impacientându-se)

Ptiu, drace, c-au ajuns.

În timp ce se precipită spre ieșire, baticul îi cade pe ochi, acoperindu-i fața. Își aranjează baticul din mers, lăsând ușile deschise în urmă. Ajunsă în dreptul porții, o deschide repede și iese în stradă.

EXTERIOR, CURTE, DIMINEAȚĂ

În fața porții e oprit un autoturism de lux din care coboară Vasile, fiul babei, un bărbat de aproximativ 60 de ani, cărunt, cu trăsături fine, ochi blânzi, îmbrăcat în haine de lucru. Mișcările lui denotă o eleganță sobră, de om instruit. Vasile împinge portiera și se întoarce spre bătrână.

BABA

(ușor supărată)

Ai ajuns? Că de la 5 îs trează.

VASILE

(dezvinovățindu-se)

Am zis că ajungem după 9.

(consultându-și ceasul)

Încă nu e 9, am ajuns chiar mai repede.

BABA

(încruntată)

Știi că dacă am ceva de făcut, nu pot să dorm.

În zare se ivește un camion cu prelată și remorcă. Ajungând în fața porții, frânează brusc și din el coboară trei muncitori tineri, gata de lucru.

PRIMUL MUNCITOR

Bună dimineața! Gata de plecare?

BABA

(resemnată)

Gata, ce să facem.

AL DOILEA MUNCITOR

(lui Vasile)

Bine că ați mers în față, altfel ne rătăceam. N-am văzut un număr de casă pe aici. Parcă ar fi un sat părăsit.

VASILE

E cam pustiu, e drept. Numai bătrânii au rămas.

PRIMUL MUNCITOR

(îndemnându-i pe ceilalți)

Atunci hai, ne apucăm odată?

(la fel de nerăbdător, către Vasile)

Ce-avem de încărcat?

VASILE

(arătând spre bătrână)

Ea e gazda, pe ea o întrebați.

BABA

(îndreptându-se de șale)

Apăi, luați prima dată ce-i aci, în târnaț.

VASILE

(rămânând uimit în fața mulțimii obiectelor de pe coridor)

Dar cu cine ai scos toate astea?

BABA

L-am chemat pe Dumitrie lu' Tică. I-am dat juma' de litru de răchie.

ȘOFERUL

(comparând poarta și camionul cu un aer gânditor)

Oare nu-ncape în curte?

PRIMUL MUNCITOR

(deschizând larg poarta)

Du-te de-aici! Unde să încapă? ... Poate dacă n-ar fi via.

Al doilea muncitor apucă un sac cu cartofi și dă să-l ridice în spate, dar în grabă, îi alunecă din mâini și cartofii se rostogolesc pe pământ.

AL DOILEA MUNCITOR

(nervos)

Băga-mi-aș!

Se apleacă după cartofi, înjurând. Vasile se repede să-l ajute, muncitorul saltă din nou sacul în spate. Ceilalți doi încarcă în camion cântarul și alte obiecte. Baba dispare în casă și reapare după o vreme cu o sticlă de țuică. Muncitorii iau o pauză, timp în care sticla trece de la unul la altul.

PRIMUL MUNCITOR

(trăgând o dușcă)

Hai, noroc.

AL DOILEA MUNCITOR

E de prună?

BABA

(mândră)

Păi, la noi numai de prună se face.

PRIMUL MUNCITOR

(nemulțumit)

Cam slăbuță. Eu o fac mai tare.

VASILE

Aici așa se face, o fierbem doar o dată.

ȘOFERUL

(refuzând politicos)

Sunt șofer.

Între timp, în curte apar primii vecini - Zorica, Mărie, George - oameni în vârstă, cu haine ponosite și cârpite, care vin, chipurile, să-și ia rămas bun, urmărind cu atenție lucrurile care se perindă prin fața lor și pe babă care intră în casă cu câte un obiect, iese, intră iar. Vasile, împreună cu muncitorii, urcă diverse lăzi în camion.

ZORICA

(oprindu-se în mijlocul curții, cu o mină plângăreață)

Și zi așa, soro, pleci, ne lași?

BABA

(oftează, fără a se opri din împachetarea și aranjarea diverselor obiecte)

Dacă așa au vrut copiii, să fiu lângă ei, să nu rămân singură.

MĂRIE

(pe un ton consolator)

Lasă, că era prea mare casa asta numa' pentru tine. Mai ales după ce s-a prăpădit al tău. Ce să faci tu, muiere singură și bătrână, cu așa o hardughie de casă?

GEORGE

(apropiindu-se de babă, cu gândul la ce-l interesează pe el)

Auzi, chițo, nu ai ceva, așa, vreo poneavă? Că n-am cu ce să acopăr iarna pe Murgu.

Baba, ia o greblă și o sapă din fundul curții și se îndreaptă cu ele spre camion, fără să-l audă.

GEORGE

(insistent, lui Vasile, care trece cu o ladă spre camion)

N-ai și vreo poneavă, care nu-ți mai trebuie, să acopăr calu', că-i frig încă.

VASILE

(ridicând din umeri)

Întreab-o pe maică-mea, că nu știu unde le ține.

BABA

(auzindu-l de data aceasta)

Parcă era o pătură veche în colnă. Poți s-o iei dacă vrei.

Îl vedem pe George intrând în casă și peste puțin timp ieșind cu o pătură și un ciocan.

GEORGE

(arătând ciocanul lui Vasile)

Am luat și ăsta, și-așa n-ai ce face cu el.

Vasile, întorcându-se dinspre camion, dă nepăsător din mână.

GEORGE

(prinzând curaj, către babă)

Auzi, chițo, moara mi-o lași mie, nu?! Dacă vrei, pe bani, dacă nu, așa, ca amintire.

BABA
(hotărâtă)

Ba moara o duc cu mine. Ți-o fi promis-o noră-mea, da' să știi că la moară nu poruncește nime', numa' eu.

Dezamăgit, George părăsește curtea doar cu pătura și ciocanul.

ZORICA
(șoptit, babei)
Urât om, la ce-i trebuie moara, nu are una acasă?

BABA
Moara mi-o trebuie, că-mi iau și purcelul cu mine și am nevoie să macin porumbul.

MĂRIE
Asta nu-i niciodată sătul. Oricât îi dai, tot nu se satură.

ZORICA
(mieroasă)
Parcă am văzut data trecută o căldare în șopru, ce faci cu ea, o duci cu tine?

BABA
(înțelegând aluzia)
Ia-o, dă-o dracului, că-i bătrână, n-am ce face cu ea.

Zorica o ia spre corpul din dreapta al clădirii, unde dispare o vreme, apărând peste puțin timp cu căldarea în brațe.

ZORICA
(mulțumită)
Să fii sănătoasă.

BABA
Stai să-ți dau și niște țoale, de pomana alor noștri.

În timp ce Zorica așteaptă plină de speranță, Mărie se apropie și ea curioasă.

BABA
(trăgând un sac afară din casă)
Țoale de tot felul, cum au adus copiii. Na, ține-le, că lor nu le mai trebuie.
(privind și spre Mărie)
Împărțiți-le între voi. De sufletul morților.

În timp ce vecinele iau sacul în primire, baba, fără vreme de pierdut, apucă duna aflată pe coridor și pornește spre camion.

ZORICA
Dumnezeu să le primească. Hai că duc căldarea asta și mă întorc după ele.

Mulțumită, Mărie iese după babă cu un taburet. Zorica o urmează cu căldarea, exact când George intră din nou.

GEORGE

(cu ochii scurgându-i-se după căldare)

Era bună pentru lături.

Se întoarce curios spre muncitorii care acum cară lemnele cu roaba în camion.

GEORGE

(babei)

Și lemnele le duci? Ce faci cu ele la vilă? N-au încălzire pe gaz?

BABA

(râzând)

Grătar, George, grătar.

Un bătrân înalt și subțire, îmbrăcat la fel de ponosit ca restul adunării, apare în poartă. Se apropie încet de babă și o trage deoparte, adresându-i-se în mare taină.

IANI

N-ai să-mi vinzi niște răchie? Că noi am gătat-o.

BABA

Mă, Iani, tu știi că la orice lucrare îmi trebuie răchie, nime' nu face nimic, în ziua de azi, fără răchie.

IANI

(sfătos)

La oraș, banii vorbesc, nu răchia. Și bani are Vasile! Doar lucrează la bancă!

(după o scurtă pauză de gândire)

Auzi, dacă n-ai de vândut, dă-mi numa' să beau, da' să nu mă spui la Doinița.

BABA

Ia și bea, acolo-i sticla.

Iani ridică sticla de pe trepte și trage o dușcă. Apoi încă una. Într-un final, măsoară sticla din priviri, mai ia o ultimă gură și pleacă.

BABA

(reflectând)

Când te gândești că toți îs morți! Când am venit eu noră aci, eram șapte în casă, baba, moșu', soacră-mea, socru-meu, soră-sa și noi doi. Acu' am rămas numa' eu. A doua zi după ce am venit eu noră, a plecat moșu'. Țin minte că a zis dimineața: „Vreau s-o văd pe fata aia cum s-a îmbrăcat.” Fata aia eram eu, ne pregăteam de biserică și până să ne înțolim, el a paralizat și a și murit.

PRIMUL MUNCITOR

(oprindu-se în mijlocul curții, către al doilea)

N-ai o țigară?

Al doilea, apropiindu-se dinspre camion, îi aruncă un pachet de țigări.

PRIMUL MUNCITOR

(prinzându-l din zbor, nemulțumit)

Nu mai ai din alelalte ? Din astea de la sârbi am și eu !

AL DOILEA MUNCITOR

Atunci fumează de la tine.

PRIMUL MUNCITOR

Fii serios! ... Dă și un foc!

Își aprind amândoi țigările și pufăie lung. George scoate și el o pipă din buzunarul pantalonilor și o aprinde. Primul muncitor se-așază pe trepte. Coridorul e aproape gol. A mai rămas doar scrinul, câteva scaune și niște saci.

PRIMUL MUNCITOR

Dă încoa' și țuica aia.

(celălalt i-o întinde, bea o dușcă, se strâmbă)

Și acrå și slabă. Mama mă-sii!

ȘOFERUL

(cărând un sac)

N-ar fi mai bine să scoatem tot și să băgăm prima dată mobila?

AL DOILEA MUNCITOR

(nepăsător)

Lasă-le așa.

Zorica și Mărie intră pe poarta larg deschisă, se apropie de sacul cu haine, le vedem cotrobăind în el și împărțindu-și lucrurile. Mărie scoate câteva haine, Zorica rămâne cu restul sacului. Mărie găsește pe coridor o plasă, o scutură bine, bagă hainele alese în ea, apoi o reazemă de perete.

GEORGE

(foarte curios, către Zorica, care se îndreptă din nou spre casă, de data aceasta cu sacul)

Ce duci acolo?

ZORICA

(grăbită)

Ia, niște țoale.

BABA

(foarte agitată și emoționată)

Oare n-am uitat nimic?

(speriată)

Țoalele de moarte!

ȘOFERUL

(observând abia acum scrinul)

Luăm și ăsta?

Scrinul cu hainele de înmormântare ale bătrânei se află încă pe coridor. E o piesă foarte veche, cu sertarele pictate manual și picioarele sculptate. Muncitorii îl ridică și traversează curtea spre camion.

VASILE

(uimit)

Da' pentru ce-l mai duci și pe ăsta? Nu vezi că-i tot descheiat? Ți-am spus să scapi de vechituri, camera ta are mobilă nouă. Ce-o să zică Diana?

BABA

(enervată)

Ce să zică Diana?! Îl am de la moșu-meu. Și-mi trebuie, că-n el îmi țin țoalele de moarte.

(către muncitorii care-l urcă în camion)

Încet cu el, că-i de 100 de ani!

(apoi către fiu)

Mai trebuie să prindem găinile.

VASILE

(nevenindu-i să creadă)

Doamne ferește! Care găini, mamă?

BABA

(liniștită)

Cum care? Găinile mele!

VASILE

(disperat)

Mamă, dar noi stăm la vilă! Unde să le ținem?

BABA

(privindu-l lung)

N-aveți garaj? E loc destul acolo și pentru lemne și pentru găini.

VASILE

(epuizat)

Mamă, garajul e pentru mașini.

BABA

(hotărâtă)

Mașinile pot sta în curte sau la stradă.

(cu imputare în glas)

Dacă știți că n-am loc pentru găini, de ce m-ați pus să-mi vând casa?

VASILE

(resemnat, face un gest de lehamite)

Bine, ia-ți și găinile.

MĂRIE

(se bagă și ea în discuție)

Lasă, că mai fac și ele ouă proaspete. Îs mai bune ca alea de cumpărat.

BABA

(la fel de hotărâtă)

Vezi că luăm și purcelul. Nu-l las aci.

VASILE

(cu ochii cât cepele)

Păi, nu l-ai vândut? Și ăsta unde crezi că va sta?

BABA

(cercetându-și nedumerită feciorul)

Putem să-l punem în chioșcul ăla al vostru din spatele grădinii. Până îi faci un coteț.

VASILE

(sfârșit de tot)

Du și purcel și cățel, tot ce vrei.

(aparte)

Și Dumnezeu să aibă milă de mine!

BABA

(cătrefiu)

Cățel n-am, ce vorbă-i asta la tine!

(cătrefi)

Hai Mărie, să prindem găinile.

(cătrefi)

Să nu uitați purcelul și baloții de paie.

Cele două bătrâne dispar în unul din cotețele din fundul curții. Se aud niște cârâieli, cotcodăceli, după care Mărie se întoarce cu două găini legate de picioare, apoi apare și baba, cu pene în cap și cu alte două găini. Un pui scapă din coteț, baba îl fugărește și-l prinde lângă vie. Pe rând aduc alte și alte perechi de păsări. Zorica s-a întors și le ajută și ea.

În tot acest timp muncitorii și Vasile trec cu ultimele obiecte - moară, perne, furcă, oale - spre camion. Într-un sfârșit se îndreaptă spre cocina din fundul curții, de unde aduc purcelul, guițând, pe brațe, îl leagă de picioare cu o frânghie groasă și-l scot în stradă. Zorica iese din cotețul găinilor, cu o cloșcă cu cuiar cu tot, peste care baba pune o sită, să stea nemișcată. Peste curte se lasă liniștea. Se pare că tot ce trebuia a fost încărcat. Din vie apare o pisică, se apropie de babă și se freacă mulțumită de picioarele ei.

MĂRIE

Mâța n-o iei cu tine?

BABA

Aș duce-o, dar noră-mea, Diana, zice că face alergie - ce-o mai fi și aia - la păru' de mătă și, dă-o dracului, și-așa-i bătrână.

(zâmbind)

O las lu' neamțu', care-a cumpărat casa, să nu se simtă singur, săracu'.
(aducându-și aminte)
Vai, mușcatele, era să le uit în geam!

O vedem intrând în casă și ieșind cu niște ghivece. Vasile i le ia din mâini și le duce spre camion.

BABA
Oare am luat tot?

VASILE
(nerăbdător să plece)
Tot, stai liniștită. Hai că plecăm, doar s-o sun pe Diana, să-i zic că suntem gata.
(formează numărul la celular)
Alo? Da, acum plecăm, am încărcat, da. Da, bine, într-un ceas ajungem.

BABA
(cu lacrimi în colțul ochilor)
Păi ... cred că asta e. Sănătate bună!

EXTERIOR, STRADĂ, ZI

Toți părăsesc curtea, baba încuie poarta, iar cheia i-o dă Măriei.

BABA
(către vecină)
Mărie, să ai grijă de casă, până se mută neamțu'.

GEORGE, MĂRIE
Sănătate bună! Să ajungi cu bine!

ZORICA
Mergi sănătoasă!

Toți se îmbrățișează. Mărie își șterge ochii cu colțul baticului. O altă bătrână, Niți, iese din casa de peste drum și se apropie de grup, văitându-se și sprijinindu-se în toiag.

NIȚI
Iaca, pleci, o să ai de toate acolo, o să aibă copiii grijă de tine, dar eu ... rămân singură, vai de mine.

BABA
Să vii să mă vezi, să-i spui copilului să te aducă. Să vezi cum m-am aranjat acolo.

NIȚI
Vin când m-o duce copilul la doctor, că nu mai aud cu urechea stângă deloc.

BABA
(scoțând o hârtiuță din buzunar)
Ai aici numărul de telefon, să mă suni, când vii.

Se sărută pe obraji și se îmbrățișează până le dau lacrimile. Se despart cu mare greutate. Vasile dă mâna cu George, apoi îi deschide portiera babei. Aceasta urcă în mașină, Vasile închide portiera, urcă la volan și pune autoturismul în mișcare. Camionul pornește și el, trecând pe lângă casele bătrânești și dărăpănate, care ar părea părăsite, de n-ar fi fumul ce iese prin hornuri. Bătrânii rămași în urmă, fac semne cu mâna, sprijinindu-se în bastoane improvizate. Aproape de capătul uliței o baltă uriașă le barează drumul. Autoturismul ocolește pe cărare, deranjând cârdul de găște, camionul în schimb trece prin apă.

INTERIOR, AUTOTURISM, ZI

VASILE

(răsuflă ușurat)

Bine că ne-am scăpat de noroaiele astea.

EXTERIOR, STRADĂ, ZI

Camionul și autoturismul trec pe lângă alte garduri căzute la pământ și grădini nelucrate. Niște câini se iau după ele, arătându-și colții și lătrând amenințător, dar se plictisesc repede și se potolesc. Chiar în dreptul cimitirului, o tablă ruginită, cu numele satului - Olari - pe jumătate șters, scârțâie în vânt.

INTERIOR, AUTOTURISM, ZI

BABA

(văzând cimitirul oftează)

Aci e casa mea. Oprește un pic, să văd dacă n-o fi dat iarba.

VASILE

(protestează, dar totuși oprește)

O să întârziem.

EXTERIOR, CIMITIR, ZI

În timp ce camionul iese la șosea, baba se chinuie câteva secunde să deschidă portiera, reușește în cele din urmă, pășește grăbită pe poarta cimitirului și se-apropie de o criptă, chiar la intrare. Sărută crucea, bocind o vreme.

BABA

Ioane, Ioane, cui rămâi tu, Ioane ... Că dacă și eu plec, cine o mai sta de vorbă cu tine, Ioane?

Observând niște iarbă pe margine, se oprește brusc, o smulge, apoi părăsește cimitirul și urcă din nou în mașină.

INTERIOR, AUTOTURISM, ZI

BABA

(tânjind parcă)

Mai un pic! Și mă întorc acasă!

EXTERIOR, CURTE VILĂ COPII, ZI

Camionul oprește în fața unei vile somptuoase, cu etaj. O doamnă la vreo 55 de ani, plinuță, fardată, coafată și îmbrăcată foarte elegant, deschide poarta. Curtea e foarte aranjată, cu gazon, ferinare, statuete, pomișori ornamentali și multe flori. O alee pietruită duce la chioșcul din fundul curții. Alături de chioșc se zărește o fântână arteziană și lângă ea o băncuță.

PRIMUL MUNCITOR

(admirativ)

Sărut mâinile, doamnă.

DIANA

(foarte stresată, către muncitori)

Aveți grijă să nu spargeți ceva și ... nu călcați gazonul.

AL DOILEA MUNCITOR

(iritat)

Lăsați, doamnă, că nu suntem la prima mutare.

ȘOFERUL

(nervos, către ceilalți)

Hai mai repede, mișcați-vă. Vreți să ne prindă noaptea aici? Treceți la treabă. Vă mișcați ca morții, ce dracu.

În timp ce muncitorii încep să descarce lemnele, purcelul, găinile, cocoșul, cloșca cu cuiabar cu tot, baloții de paie, nora stă pe treptele de marmură de la intrarea în vilă, paralizată, ca în fața unui atac neprevăzut, incapabilă să mai scoată o vorbă. Între timp, ajunge și autoturismul cu baba și Vasile.

VASILE

(coborând vede baloții)

Când ai pus și baloții ăștia? Ce faci cu ei? Chiar îți trebuie și paie acum?

BABA

Păi, purcelul pe ce stă?

DIANA

(disperată, luându-și bărbatul deoparte)

Lămurește-o tu că n-avem cum...

Vasile ridică derutat din umeri, în timp ce purcelul proaspăt eliberat, guiță și aleargă bezmetic prin curte, sparge câteva statuete, răstoarnă ghivecele cu flori, iar găinile scurmă gazonul. Diana își duce o mână la inimă, se înroșește toată și intră ca o furtună în casă.

BABA

(o cheamă înapoi, cerându-i sfatul)

Diana, unde punem dulaful ăsta cu țoalele de moarte?

DIANA

(examinându-l, stupefiată)

E plin de carii. Să-l ducem în garaj.

BABA

(foarte hotărâtă)

Asta-i lada mea de zestre. O am de la moșu' meu. Îmi țin țoalele de moarte în ea. Trebuie să stea cu mine.

DIANA

(deschizând un sertar, din care ies mici fluturi)

Dumnezeule, sunt molii!

(deznădăjduită, căutând un sprijin în soț)

Vasile ...

VASILE

(împăciuitor)

Îl duc în camera ta, mamă, lasă că ți-o arăt, dar mai întâi să-l dăm cu niște insecticid, să scăpăm de insectele astea. Și în una din zilele următoare chem eu un tâmplar, să-l trateze de carii și să-i dea o față nouă.

Muncitorii termină de descărcat și se pregătesc de plecare. Vasile le numără banii. Tinerii dau semne de nemulțumire.

VASILE

Ați zis 600.

PRIMUL MUNCITOR

(tocmindu-se)

Le-am cărat și-n curte. Nu era vorba.

VASILE

(se-nvoiește)

Bine, fie.

(mai scoate 100)

Muncitorii iau banii din mâna lui Vasile, salută și pleacă, satisfăcuți.

DIANA

(cu jumătate de gură)

Nu vă e foame? Am pregătit ceva în bucătărie. Niște roșii, salam, brânză.

BABA

(scotocind într-o desagă)

Am adus eu clisă și cârnați. Dar nu mi-e foame acum.

DIANA

Ați apucat să mâncați acolo?

BABA

Nu, dar parcă nu pot mânca, până nu le văd la locul lor. Hai să le așezăm cumva.

Câteva momente, toți privesc dezolați grămada de obiecte, aruncate de-a valma prin curte: piese vechi de mobilier, ustensile de grădinărit, baloți de paie, saci, cutii. Și printre toate acestea se perindă cotcodăcind găinile. Purcelul, în schimb, s-a retras liniștit în capătul curții, unde roade o față veche de masă.

Cei trei se dezmeticesc greu. Îi vedem intrând cu diverse obiecte în casă, mutând cutii în garaj. Diana își scoate automobilul din garaj, pentru a face loc găinilor. Purcelul e mânat în chioșc. Vasile scoate sertarele scrinului, îl pulverizează cu insecticid, apoi îl lasă la soare să se aerisească. Deodată baba devine extrem de tulburată, dă roata prin curte, cuprinsă de agitație, ajunge până în dreptul chioșcului, apoi se întoarce înapoi.

DIANA

(nedumerită)

Ce cauți, mamă?

BABA

(șoptit)

Unde-i closetul?

DIANA

În capătul holului, pe stânga.

BABA

(mirată)

Da' voi stați cu closetul în casă?

INTERIOR, HOL, ZI

Baba se șterge pe picioare, se descaltă în fața ușii, apoi intră. Holul e spațios și luxos: o canapea mică, două fotolii bordo de piele, tip scoică, o măsuță ovală joasă, un cuier capitonat, o oglindă de cristal, telefonul, câteva aplice și suporturi cu flori de apartament.

Din hol se intră în alte încăperi; pe dreapta, se află camera babei și bucătăria, pe stânga, salonul și biblioteca. Spre capătul holului, pe dreapta, sunt scările de marmură, ce duc la etaj, iar în capăt de tot - baia. Baba găsește baia, intră, stă câteva minute înăuntru și iese relaxată.

În hol intră și Diana cu Vasile. Diana se duce la baie, se aude zgomotul apei trase. Iese lividă la față și îi șoptește ceva soțului cu oroare.

DIANA

(șoptit)

O să mor cu maică-ta aici, n-a tras nici apa!

VASILE

(tot șoptit)

Lasă, că-i bătrână. N-o mai duce ea mult.

DIANA

(un pic mai tare)

Să te-audă Dumnezeu!

INTERIOR, CAMERĂ, SEARĂ

Fosta cameră a menajerei, în prezent cedată babei, deși micuță, e cochet mobilată. Mobilierul nou se reduce la o canapea extensibilă, o măsuță, două scaune tapițate, un dulap de lemn sculptat, un televizor color, așezat pe o etajeră reglabilă. Pe măsuță e o față albă de damasc, rotundă, și o mică vază cu flori, iar pe pereți două iconițe aurite. Pe covorul persan sunt stivuite câteva geamantane, sacoșe cu diverse haine și lucruri. Într-un colț i s-a făcut loc și scrinului.

BABA

(admirativ, către Vasile)

V-ați aranjat bine, aveți tot ce vă trebuie aci.

(uitându-se lung la covorul persan)

Vezi că am adus eu un covor de iută, aproape nou. Să-l pui mâine peste covorul ăsta, să nu-l murdăresc.

VASILE

(oarecum înduioșat)

Mamă, fii liniștită, dacă se murdărește, îl ducem la curățat.

BABA

(neînduplecată)

Eu pe covorul ăsta nu calc. Și pe gresia aia de pe coridor, să puneți preșurile alea făcute de soacră-mea la război, să nu lunec.

VASILE

(debusolat complet)

Să vorbesc și cu Diana și-o să facem cum e mai bine. Dar hai să-ți arăt cum se pornește televizorul. Are mai multe posturi. Stai să-ți arăt.

(îi arată cum funcționează telecomanda)

Uite, de la butonul ăsta îl pornești. Pe acesta apeși dacă vrei mai tare, de aici, schimbi posturile. (se succed diverse posturi)

BABA

(aducându-și aminte)

Pe vremea mea n-or fost atâtea. Aveam un radio, la ăla ascultam seara câte o piesă. Teatru radiofonic, așa îi zicea. Eheeee, ...multe s-au schimbat.

VASILE

(căscând)

Hai că mai vorbim dimineață. Te las să te odihnești. Mă duc și eu să mă culc. Noapte bună, mamă.

Vasile părăsește camera, la televizor începe un spectacol de dans.

BABA

(privind tinerele aproape despuiate de pe ecran)

Tii, Doamne, câte arată acuma. Nu mai au pic de rușine.

(apăsând butoanele telecomenzii, dă peste Meteo).

Ia să vedem, cum va fi vremea.

PREZENTATORUL METEO

Mâine așteptăm o zi însorită. Temperaturile vor fi într-o ușoară creștere. Maximele vor fi cuprinse între 15 și 19 grade.

BABA

(mulțumită)

Pot să mă apuc de săpat.

Pe ecran apare genericul unui film, însoțit de o muzică gălăgioasă.

BABA

(stinge televizorul, boscorodind)

Numa' mă urlă și ăsta la cap.

Începe să despacheteze câteva lucruri. Scoate o biblie, o pune pe masă, dă peste o icoană și o așază pe scrinul cel vechi. Deschide scrinul, scoate câteva haine de moarte, le netezește cu palma, le pune la loc, apoi face patul, murmură o rugăciune, face semnul crucii, stinge lumina și se culcă.

INTERIOR, DORMITOR, SEARĂ

Mobilă în stil renescentist, lenjerie de pat de mătase crem cu motive florale aurii. Pe parchet, de o parte și alta a patului, două blănuri albe, iar pe un perete ecranul LCD al unui televizor imens.

În pat, Diana butonează telecomanda, vizibil nervoasă.

VASILE

Ce ai, dragă?

DIANA

(strângând pumnii)

Pe mine să nu mă iei cu „dragă”. De ce-a trebuit s-o aduci aici? De ce? Nu stătea bine acolo? Nu vezi ce face? Peste tot e un haos. Găini, purcel, ne facem de râs. Ce-o să zică lumea?

VASILE

(cu voce stinsă)

E prima zi, ce vrei să fac, se mai potolește ea.

Diana stinge televizorul, trântind telecomanda pe masă, apoi îi întoarce spatele.

DIANA

(autoritar)

Nu mai vreau să aud nimic. N-ai nicio scuză. Stinge becul, vreau să dorm.

Vasile se conformează, docil. În încăpere se lasă întunericul.

INTERIOR, CAMERĂ, DIMINEAȚĂ

Bătrâna se învârte în pat, pradă unui somn agitat. La al doilea cântat al cocoșului, deschide ochii, coboară extrem de neliniștită, se lovește de o cutie aflată pe covor, face ochii roată prin încăperea străină și realizând unde se află, oftează adânc. Nu se simte deloc în largul ei.

BABA

(dând din cap, cu amărăciune)

Tot la casa mea era mai bine. Vorba ceea: „Dă-i Doamne omului mintea cea de pe urmă” ... Ce s-a făcut, s-a făcut, nu se mai poate întoarce și gata.

Privind pe geam, observă că se luminează. Se îmbracă repede și iese, prin hol, afară.

EXTERIOR, CURTE, DIMINEAȚĂ

Traversează curtea, deschide ușa garajului, păsările năvălesc afară, le aruncă niște boabe de porumb dintr-o ladă cu capac aflată lângă perete. Găinile fac roată în jurul ei.

BABA

Pui- pui-pui, pipica- pipica cu mama.

Ia hârlețul din garaj și o găletușă cu porumb, îndreptându-se spre fundul curții. Deschide chioșcul, dă mâncare purcelului, apoi se oprește lângă fântâna arteziană. Se așază tristă pe ghizdul fântânii. Privește lung gazonul, apoi deodată se-nviorează și începe să sape.

BABA

(indignată)

Tiii, ce pârlog e aci. Numai iarbă, ca pe izlaz.

După un timp se oprește, privește satisfăcută rodul muncii ei matinale și se-ndreaptă spre casă. Lasă hârlețul în garaj. Ascultă. E liniște. Intră în hol și de aici în bucătărie.

INTERIOR, BUCĂTĂRIE, DIMINEAȚĂ

Mobilă argintie, chiuvetă de inox, aragaz cu 4 ochiuri, gresie și faianță în culori asortate cu mobila, mașină de spălat vasele, cuptor cu microunde, combină frigorifică.

BABA

(cu uimire)

Doamne, ce curat e aci, mi-e și frică să nu murdăresc ceva.

Se spală pe mâini la chiuveta din bucătărie. Ceasul arată ora 7,30. În casă nicio mișcare, se duce la trepte, ascultă - nimic! Privește îngrijorată aragazul; în cele din urmă se hotărăște să urce în dormitorul copiilor.

INTERIOR, DORMITOR, DIMINEAȚĂ

Intră sfioasă în dormitor, rămânând pironită în prag, hipnotizată parcă de frumusețea lucrurilor pe care le vede. În cele din urmă se apleacă asupra fiului și-l trage de mânecă, scuturându-l.

BABA

(încetîșor)

Dormiți?

Cei doi se foiesc un pic în pat, somnoroși, dar nu scot niciun cuvânt.

BABA

(mai tare)

Voi ce faceți? Nu vă mai sculați odată? Că-i ziuă deja. Hai, mă Vasile, că nu știu să folosesc cup-torul ăla.

VASILE

(buimac)

Ce, ce-i, mamă?!

BABA

Aată-mi cum s-aprind cuptorul ăla, că eu n-am avut de-astea așa moderne. Hai aprinde-l, că eu nu mă pricep la el. E târziu, să facem ceva de mâncare și să fierb lăturile pentru purcel.

VASILE

(protestând)

Da-i abia 7.

BABA

Care 7? E aproape 8. Și mai am de săpat în grădină, că n-am terminat încă.

VASILE

(neînțelegând)

Ce grădină?

BABA

Păi pârlogul ăla, că-i numa' o iarbă aci la voi, n-aveți o salată, o ceapă, ceva. Dacă nu sap acu', ni-ci nu mai crește nimic, că ni-s în martie deja. Că veni vorba de asta, ce punem în grădină? Ne facem de răs să lăsăm pârlog. Tu ești gazda, eu nu mă bag, da' n-ar fi bine să lăsăm așa.

Vasile sare înfiorat din pat, își ia un halat și o urmează pe bătrână în grabă. Diana deschide și ea ochii, privind în gol. E palidă și tremură toată.

DIANA

(toată un pachet de nervi)

Eu nu mai pot, nu mai pot! Prima dată cocoșul acela afurisit, de la 5 cântă, acum asta! O să înne-bunesc!

INTERIOR, BUCĂTĂRIE, DIMINEAȚĂ

Vasile intră nervos în bucătărie, privindu-și mama, ce taie liniștită niște felii de slănină.

VASILE

(încercând să-și păstreze calmul)

Da' tu n-ai somn, mamă? ... Cu gazonul ce-ai avut?

BABA

(imperturbabilă)

Eu când cântă cocoșul, mă scol, iar când se întunecă, mă culc. Așa-s învățată.

(oprindu-se deodată)

Ce cazon?

VASILE

Gazon, mamă, nu cazon. Iarba aceea scurtă și deasă.

BABA

(înțelegând deodată sensul întrebării)

Iarba aceea ce-o ciugulesc găinile?! Păi, la ce ne trebuie nouă gazon? Țăla care n-are grădina lucrată, pui în voreț și purcel în cocină, e om de rușine la noi în sat. Și dacă nu sap în grădină și n-am pui de hrănit, atunci eu ce fac toată ziua? Stau?

VASILE

(încercând s-o liniștească)

Aici ești la oraș, mamă.

BABA

(învârtindu-se pe lângă aragaz, începe să se vaite)

Am lăsat eu soba mea acolo ... la aparatul ăsta nicio apă nu știu să încălzesc.

VASILE

(mâhnit, dar resemnat)

Uite ce ușor se aprinde! Automat. Trebuie numai să învârți butonul ăsta. Vezi?

(văzând slănina)

Ce-i asta?

BABA

Ia, niște clisă! Am adus-o eu de acasă. Am și ouă proaspete.

Baba găsește o tigaie în unul din dulapuri, o scoate, o așază pe aragaz, aruncă slănina în tigaie, sparge deasupra ouăle. Între timp Vasile pornește aparatul de făcut cafeaua. Adaugă apa, câteva linguri de cafea dintr-o cutie.

VASILE

(nedumerit)

Pentru cine faci atâta mâncare?

BABA

Pentru voi. Că v-o fi foame.

VASILE

Păi, noi dimineața nu bem decât o cafea.

Diana intră și ea în bucătărie. E gata de plecare, îmbrăcată cu un tior bleumarin, de primăvară.

DIANA
(nervoasă)

Ce-i mirosul ăsta? O să-mi intre în haine! Vasile, deschide și tu ușa, un geam, ceva! Să aerisim aici.

BABA
(îmbietoare)

V-am făcut clisă friptă cu ou! Mâncă măcar tu, Diana, că Vasile nu vrea.

DIANA
(scandalizată)

Dimineața?! Tu nu știi că mi-e rău la stomac? Cum vrei să mănânc așa ceva? Vrei să mă îmbolnăvesc?!

VASILE
(încercând să aplaneze conflictul)
Ia măcar o cafea, e gata.

DIANA
(urlând)

Nu mai vreau nimic. Doar liniștea casei mele!

Iese trântind ușa. Baba privește dezamăgită pe geam, cum nora deschide poarta, urcă în unul din cele două autoturisme parcate în curte și demarează, lăsând poarta deschisă.

BABA
(dezolată)

Eu am îmbătrânit, da' așa bolnavă n-am fost niciodată, să nu pot mânca o clisă. De când mă știu, am mâncat de toate și n-am avut nimic.

VASILE
(nemaiputându-se stăpâni)
Îți place, mamă, ce-ai făcut?

BABA
(nedumerită)

Dar ce-am făcut, păcatele mele?! ... Eu numai bine am vrut să fac.
(cu lacrimi în glas)

De ce-am plecat de la casa mea? De ce-am plecat, Doamne? Mai bine rămâneam în sat sau să mă fi dus la o casă de bătrâni.

VASILE
(speriat)

Ce vorbe-s astea, mamă! ... Hai, liniștește-te! Mai vorbim când mă-ntorc de la serviciu.

Vasile urcă în dormitor și revine pregătit de plecare. Baba îl privește prostită cum urcă în celălalt autoturism, se-ntoarce, închide poarta, pleacă. Peste vilă se lasă liniștea.

BABA

(decepționată)

Așa-mi trebuie! Mi-am lăsat satul, casa, mi-am lăsat vecinii, ca să fiu cu copiii și-am ajuns năloagă în calea lor. Acum nu mai am ce face, trebuie să tac și să îndur tot ce mi se dă.

Pe masă, slănina și ouăle s-au sleit deja. Baba privește mohorâtă mâncarea irosită, apoi iese în curte.

EXTERIOR, CURTE, DIMINEAȚĂ

Bătrâna aruncă câteva boabe de porumb la găini.

BABA

(cu un aer mulțumit)

Pui, pui, pui.

(cocoșul dă să sară pe ea)

Găunișală! Huliganule! Umfla-te-ar pocneala și creapa să te mânce. Ciorbă te fac. Zupă ajungi.

Cu gesturi încete, de om bătrân și obosit, ia din nou hârlețul și continuă să se lupte cu ceea ce a mai rămas din gazon.

BABA

(văitându-se, în timp ce sapă)

Au, Doamne, greu mai e la bătrânețe, când n-ai pe nime' să te asculte.

UN VECIN

(un bărbat voinic, la vreo 50 de ani, văzând-o peste gard)

Vorbești singură, măicuță?

BABA

Păi, singură am fost eu toată viața ...așa mi-a fost mie soarta ...

VECINUL

Mai poți săpa?

BABA

Ia, așa încet, ca o muiere bătrână.

VECINUL

Dar câți ani ai, măicuță?

BABA

Ia - 82. Ce gândești ... 82 de Paști, 82 de Crăciunuri ... cât am mai trăit și eu ... Bărbatu-meu s-o dus acu' 17 ani și eu ...

VECINUL

(încercând s-o consoleze)

Zilele omului sunt lăsate de la Dumnezeu, măicuță. Și-apoi dumneata pari sănătoasă, de ce te plângi?

BABA

(se-ndreaptă mândră de șale)

Eu n-am văzut doctor în viața mea! Acu' m-or mai lăsat ochii, îmi țiue urechile, mi-au căzut dinții, picioarele au obosit, da' în rest n-am nimic, aș supăra pe Dumnezeu să spun că-s bolnavă.

VECINUL

(cu uimire)

Atunci spor la săpat și să-mparți din roade și la vecini!

BABA

(râzând, doar pentru ea)

Auzi și la ăsta.

INTERIOR, CURTE, ZI

Diana, însoțită de un bărbat cu ochelari, la vreo 62 de ani, corpulent, grizonat, cu aspect impunător, îmbrăcat impecabil, intră în curte.

MIHAI DRAGOMIR

(observând gazonul proaspăt săpat)

Ce faceți aici? V-ați apucat de grădinărit?

DIANA

(necăjită)

Nu eu, soacră-mea! De-abia s-a mutat și ea face regulile casei.

MIHAI DRAGOMIR

Și domnul Pandelescu ce zice?

DIANA

Vasile îi caută-n coarne, motivând că e bătrână și n-o mai duce mult.

Intră amândoi în casă. Pe hol sunt așternute preșurile țărănești, iar peste ele din loc în loc ziere. Diana se sprijină de ușă să nu leșine.

DIANA

Nu mai rezist! Priviți ce-mi face!

MIHAI DRAGOMIR

Liniștiți-vă, doamna Pandelescu, nu mai puneți toate la inimă, că vă-mbolnăviți! Așa-s bătrânii, nu-i mai putem schimba, orice-am face!

INTERIOR, SALON, ZI

Diana deschide larg ușa salonului. Încăperea e luminoasă și spațioasă. Canapeaua albă, în formă de semilună, cele două fotolii, măsuța de abanos, șemineul îmbie la odihnă și taifas. Sursele discrete de lumină, draperiile legate într-o parte cu un șnur elegant, cele două tablouri cu rame aurite, covorul persan oval - cu motive geometrice pe un fond crem, pernițele de mătase roșie, ficusul impunător din apropierea ferestrei, ceasul cu pendul dintr-un colț al camerei, etajera cu flori din

celălalt colț creează o ambianță plăcută.

BABA

(intrând în salon, curioasă)

Bună ziua.

MIHAI DRAGOMIR

Sărut mâna.

BABA

Doamne ferește, eu mi-s țărancă, mie să-mi spuneți bună ziua și bunică, că așa-mi zice și nepoata.

MIHAI DRAGOMIR

(zâmbind)

Atunci, bună ziua, bunică.

BABA

(privindu-l cu atenție)

Nu vă fie cu supărare, cine sunteți dumneavoastră?

MIHAI DRAGOMIR

(întinzându-i mâna)

Mihai Dragomir mă numesc. Îmi pare bine.

DIANA

Dumnealui e rectorul Universității, unde lucrez eu.

BABA

(respectuos)

Aaa, domnu' director ...

Rectorul dă să-i sărute mâna, baba o trage speriată înapoi.

BABA

(protestând)

Nu-mi țucați mie mâna, că eu nu-s doamnă de la oraș.

(bucuroasă)

Să fiți sănătos și să aveți grijă de noră-mea, că-i om bun. Se enervează ea uneori, da-i trece repede.

(amintindu-și de legile ospetiei)

Nu vreți să vă aduc o răchie din aia bună, cum se face la mine-n sat, și niște clisă, cârnați?

MIHAI DRAGOMIR

(refuză politicos)

Mulțumesc, bunică, dar aş dori mai degrabă o cafea.

BABA

(ridică din umeri neputincioasă)

Aia nu știu eu să fac.

DIANA

(gata să explodeze)

Lasă c-o fac eu.

(cătrefe rector)

Faceți-vă comod.

Diana iese. Baba se așază pe un fotoliu, rectorul - pe celălalt.

MIHAI DRAGOMIR

Câți ani ai, bunico?

BABA

În scorbura nu prinde mlădița de altoi./ De câți ani ești, măicuță?/ De 82.

MIHAI DRAGOMIR

(zâmbind)

Ai umor, bunico! ... 82? ... Mulți înainte.

BABA

(meditativ)

Da ... ce gândești ... 82 de ani ... așa s-au dus anii mei, ca florile de tei.

MIHAI DRAGOMIR

Anii s-au dus, dar principalul e că ați rămas verde și cu mintea ageră.

(după o pauză)

Nu vă pare rău c-ați plecat din satul dumneavoastră?

BABA

(nostalgică, revăzându-și satul cu ochii minții)

Păi, rău îmi pare mie, dar.... Am plecat că eram singură acolo, am zis să fiu aproape de copii, dar și aci tot singură mi-s. Ei pleacă dimineața la lucru, Vasile vine seara, noră-mea toată ziua citește, și eu ... n-am cu cine schimba o vorbă ... Acasă, mai venea un vecin, mai ieșeam pe uliță, la divan, mai vorbeam cu careva peste gard ... Aci, toți mă trimit în pat, de parcă aș fi bolnavă: „Noi suntem ocupați. Du-te să te odihnești”. Eu n-am venit aci pentru odihnă, ci să nu mă simt singură, da' nu-i cum gândește omul, ci cum vrea Domnul!

DIANA

(apare cu cafelele)

Poftim, domnul rector.

(cătrefe soacră)

Mamă, noi trebuie să discutăm despre un proiect, te rog du-te în camera ta, să te odihnești. Și vezi, ia ziarele și preșurile alea de pe hol!

Baba iese, privindu-l cu subînțeleles pe rector.

INTERIOR, SALON, SEARĂ

Baba, Vasile și nepoata, Alina - o tânără la vreo 28 de ani, delicată, cu ochi căprui și migdalați, păr șaten lung, îmbrăcată în blugi și o bluză sport largă - stau lângă șemineu și beau ceai.

ALINA

Și cum e, bunică? Te-ai obișnuit aici?

BABA

(nostalgică)

Singură am fost acolo, da' aci mi-s și mai singură, nu cunosc vecinii, nime' nu vorbește cu mine, mai bine rămâneam la casa mea. N-am cu cine schimba o vorbă și tot la satu' meu mi-e gândul. Vorba ceea: „Nici aicea nu mi-i rău,/ Da' nu-i ca în satu' meu”

VASILE

(scandalizat)

Cum poți să spui așa ceva, mamă?! Cum nu vorbim cu tine?!

BABA

(plină de năduf)

Uite, nevastă-ta! Când vine de la serviciu, îmi zice două-trei vorbe, apoi intră în bibliotecă și nu mai iese nici moartă de-acolo. Bat la ușă, nimic ... deschid ușa ... ea cu capu-n cărți. „Mamă, n-am vreme acu', am de citit niște lucrări”, ce lucrări or fi alea, de nu se mai termină! Așa o ține întruna ... și eu cu cine să vorbesc?

VASILE

(suspînând ușor)

Are și ea de lucru pentru facultate, înțelege și tu, mamă.

BABA

(tânguindu-se)

Am plecat de la rău și-am ajuns la mai rău. De ce n-am putut rămâne în satu' meu? Vorba ceea „Căci să-ți fie cât de rău,/ Tot mai bine-n satul tău,/ Să-ți fie cât de bine,/ Tot nu ești ca-n sat la tine/ Unde nu cunoști pe nime'/ Numai frunza și iarba/ C-alea-s peste toată lumea./ Greu îi Doamne-ntre străini/ Ca la o floare-ntre spini:/ Când e floarea la-nflorit,/ Spinii roat-or ocolit/ Și floarea s-o ofilit/ Și n-o mai înflorit/ Și cu tot s-o veștejit.”

ALINA

(zâmbind)

Tu ai compus-o?

BABA

(n-o aude)

Azi noapte m-am visat în satul meu, nu aci. Erau lângă mine toți vecinii, și cei vii și cei morți ...toți.

(trecând de la una la alta)

Să vezi ce-am pățit azi. După prânz, nici n-am mai făcut nimic de potcă. Când să le dau de mâncare la găini, un pui nu-i, mă suc prin grădină roata, nimic, mă uit peste gard, nimic. Mă duc la vecinul din dreapta, era acasă și zice către mine: „Hai să ne uităm.” Și când colo, în gard stătea puiul înghesuit, nu mișca, nu știa cum să iasă.

DIANA

(intrând, aude discuția)

Dumnezeule, te-ai dus la domnul avocat Tudor, după un pui? Îți dai seama, Vasile, ce impresie și-o fi făcut despre noi. O să înnebunesc!

BABA

(scuzându-se)

Apăi, eu n-am știut că ți-e ciudă, că n-aș fi mers.

(către nepoată)

Alina, hai dincolo, că de când vreau să-ți arăt cu ce să mă îngropi. Că nu știi când mă lovește.

ALINA

(încearcă să protesteze, dar se scoală totuși)

De cincisprezece ani tot îmi arăți, bunico.

Baba se ridică și trece în camera cealaltă, nepoata n-are încotro și o urmează. În salon rămân Diana și Vasile.

DIANA

(trântind ceașca cu ceai de tavă)

Eu cu ea nu mai pot. Azi a venit rectorul la noi și ea tot după mine și tot se amestecă. Nu pot nici să lucrez. Cum mă duc în bibliotecă, cum se plânge c-o las singură. De s-ar potoli odată, că eu nu mai suport. Dacă se poartă tot așa, mă mut într-o cameră de la Căminul Universității... Hainele de moarte, auzi la ea, bine că nu și-a cumpărat și sicriul. Și să-l depoziteze și pe ăla, aici, în salon!

VASILE

(neliniștit)

Te rog, potolește-te! Știi că nu-ți face bine când te enervezi!

DIANA

(din ce în ce mai agitată)

Și tu, ca și maică-ta! Mă credeți bolnavă cu nervii! Știi ce i-a zis și rectorului, om străin pe care l-a văzut pentru prima dată?

(măimutărind-o)

„Noră-mea nu-i om rău, da' se enervează repede ...” Mi-a venit s-o strâng de gât, nu alta. După ce-a plecat rectorul, îi spun: „Mamă, de ce i-ai zis vorbele acelea domnului rector?” Și ea de colo: „Da' ce să fac, păcatele mele, că eu nu-s învățată să mint.”

VASILE

(mâhnit)

Nu mai știe ce face. Abia se mișcă, tu nu vezi că nu mai poate, că e bătrână, ce să facem cu ea?

DIANA

(în plină criză de nervi)

Ești bărbat! Ești fiul ei! Pune-o la punct odată, ce naiba?! ... Hainele de înmormântare ...

INTERIOR, CAMERĂ, SEARĂ

BABA

(plângându-se)

De-aș muri odată, nu știu de ce nu mor, că așa am obosit. Am avut eu o presimțire să nu mă mut, trebuia să fi rămas la casa mea. M-o fi căutând moartea la mine-n sat și nu mă mai găsește.

ALINA

(încurajând-o)

Lasă, bunică, că abia te-ai mutat, te obișnuiești tu.

BABA

Cu singurătatea mi-s învățată eu, da' cu mâncarea, nici vorbă!

ALINA

Ce-are mâncarea, bunico?

BABA

Nimic n-are gust ca la mine-n sat. Zupa e apă chioară, carnea-i fiartă, fără pic de clisă și nesărată, cică așa-i sănătos! Și pita - neagră și tare! Le-am dat banii pe-o casă și-am ajuns să mânc pită neagră?! ...Eu mi-s învățată ca la țară, să tai câte-un pui, să mânc carne afumată, să fac pită la cuptor. Nu-s obișnuită cu mâncăruri de la marketingurile astea. Nu au gustul ăla pe care-l știu eu.

ALINA

(abținându-se să nu râdă)

Marketuri, bunică, nu marketinguri.

(încercând s-o calmeze)

Lasă, bunico, că vorbesc eu cu mama! Dar de ce nu-ți faci tu mâncarea cum îți place? Că doar nu te oprește nimeni!

BABA

(deschizând scrinul, scoate hainele pe rând, le desface, le scutură)

Uite-aci, așa. Că le-am pregătit pe toate. Aci mi-s ... Am și ștrimfi oare? Baș să văd. Că tot uit. Da, și ștrimfi și papuci. Și elastice pentru ștrimfi, să-i prind pe picioare. Papucii îi am de la o nemțoaică, i-a dat soră-mii, dar ea e mare la picior și n-au încăput-o. Aci mi-i rochia. Am pus niște duhan pe ea, să n-o mănțe moliile. Uite aci, rochia cu care să mă îngropați.

(începând să se vaite)

În loc să fi stat în satul meu ... aci cine să mă îmbrace când oi crăpa, dracu'.

ALINA

(zâmbind)

Nu-ți face tu griji de astea, că se găsește.

BABA

(continuă, fără s-o audă)

Poalele îs astea colorate, apoi vine rochia albă, spăcelul, uite, toate-s aci. Catrința, bluza, baticul, mă legați voi cum știți, am și petic la batic, să fie rotund, că așa-i frumos.

(după o pauză)

Cine știe, dacă mai trăiesc mult, le măncă moliile pe toate. Să ții minte, numai ce-i în cârpa roșie e pentru mort. Am și pernă pentru sicriu, până îmi cumpărați alta, că mie îmi place sus la cap. Ia te uită, am și pânză să mă acoperiți.

ALINA

(abia stăpânindu-și râsul)

Bine, bunică, o să țin minte.

BABA

Iconița asta, nu știu de unde o am, dar să mi-o pui la cap. Că-i sfințită.

(tot cotrobăind prin sertare)

Uite, am și ace de prins prosoapele la prapuri. Melană de legat batistele. Ață neagră, panglică neagră, să-mi legi mâinile și picioarele, să nu se desfacă în lături. Lâna asta toată au ros-o moliile, Doamne, bată-le de moli! Asta se pune de-a roata în sicriu.

ALINA

(curioasă)

Pentru ce?

BABA

(ridicând din umeri)

Așa am auzit și eu din bătrâni.

(găsind o punguță cu pietricele, tămâie și grâu)

Pietrele astea se pun și ele în sicriu. Și boabele de grâu și de tămâie, tot așa. Uite, toate-s pregătite.

ALINA

(plictisită)

Bine, lasă că o să le punem.

BABA

Batistele! Trebuie să fie vreo 60.

Scoate pe rând afară din sertare batistele, prosoapele, lumânările și le înșiră pe masă.

BABA

Astea 20 de bucăți mai mari îs pentru coriști, s-au îngălbenit de când le țin aci. Ziceți voi la Zorica, Niți, Mărie, să le împartă ele la cine știu. Acu' prosoapele ... astea la prapuri, uite, că am scris pe hârtie, să vedem câte-s 1, 2,... 7. Cârpe la gropăși, astea-s de catifea, să-și facă muierile lor baticuri. Asta la popa, asta la cantori, la ăla de duce crucea, ăla cu cădelnița, la crâsnic, ăla din podul bisericii, care trage după mine clopotele. Să nu uiți de finu-meu și de soacră-ta.

ALINA

(ironică)

Aaaa, și lor trebuie?

BABA

Sigur că da. Dacă or veni, că stau cam departe. La cei din Olari, doar prosoape mici, de bucătărie. Citește lista aia, de am scris-o. Unde potcă e, că pun și nu țin minte unde le pun? Mai înainte am văzut-o.

ALINA

(căutând printre haine)

E aici, am găsit-o.

Baba trece în spatele ei și privește lista peste umărul nepoatei.

ALINA

(citește)

Mărie, Niți, Dorica, Zorica, Octavia, Doinița, Milina ...

BABA

Asta o murit, poți s-o tai.

ALINA

(amuzată)

Dacă mai trăiești mult, trebuie să refacem toată lista.

BABA

(râde și ea)

Așa e. Să nu uiți, la neamuri se dau prosoape mari.

ALINA

(citind mai departe)

Velinca, Fira, Rodica, finul

BABA

La cei din oraș le dai numai lumânări.

ALINA

Și la vecinii de aici le dăm?

BABA

(după o clipă de gândire)

Dacă or veni, vezi tu. Prosoape să dați numai la cei ce merg la Olari. La parastas să dați la popa și la crâșnic 2 prosoape. Ce scrie aci, că nu văd bine? Aaaa, căruțașul care mă duce, dați-i și lui un prosop.

(aducându-și aminte)

Când o murit mătușa, un prăpăd de vreme o fost. N-or putut duce prapurele de viscol. L-a luat vântul pe sus. Numai în ziua aia o fost prăpădu', după aia s-a făcut vreme.

ALINA

(întrerupând-o)

Altceva, ce mai trebuie făcut? Parcă se pune un bănuț în mână, nu?

BABA

Da, să pune un ban în mână, să trec apa morților și o lumânare să-mi lumineze calea.

(amintindu-și)

După ce-a murit moșu', am visat la două zile că mă bag la mort în odaie, iar el s-a ridicat și a zis: „Mărioară, vezi că mi-o picat banu' din mână” Eu m-am înfricoșat în vis și am ieșit afară.

ALINA

(curioasă)

Și?

BABA

A doua zi am căutat prin casă și am găsit banu' sub pat. M-am dus în cimitir, am săpat o groapă și l-am pus în mormânt.

ALINA

(glumind)

Și-n toamnă te-ai dus să culegi recolta?! Ai găsit mai mulți bani, bunico?

BABA

Râzi și tu de un om bătrân.

(sărind din nou la altceva)

Toate au trecut ... erau oameni la toată casa, acu' au rămas numai muieri pe uliță. Mă sui seara în pat și nu pot să dorm. Și-atunci mă gândesc. Pe ulița aia au murit așa, pe ailaltă așa, n-am cu cine vorbi, da' mă gândesc singură, așa. Zorica îi văduvă. La a lu' Lodan, amândoi îs morți. La a lu' Cloșcă, e mort și Ioșca, e moartă și Marta, la a lu' Cotarcă, toți îs morți, George nu-i bun de nimic, Iani îi crâșnic. Nu-s oameni nici să-mi sape groapa, numa' dacă plățiți pe careva. Dacă mor, nici n-au pe cine pune prapure. Toți îs morți. Numa' eu am rămas, maimucă bătrână. Uite ce degete urâte am, toate încârnite. Așa-i omu', așa-i pomu'. Ai văzut pe pomu' bătrân cât e coaja de zgrunțuroasă? Așa-i și omu' când îmbătrânește . Până ești tânăr e bine.

ALINA

Lasă, că nu te lăsăm noi neîngropată, nu-ți mai face atâtea griji.

BABA

Mult nu mai am și mă duc, simt eu că mi-e pasul mai greu. Mă uitam pe vremuri la Nelu lu' Ru-jăi, că abia umbla. Doamne, cum își târâie picioarele, ziceam. Și acu', uită-te la mine, c-am ajuns ca el. Omu' bătrân e ca un copil mic, care acu' învață să umble și îi e frică să pășească.

ALINA

(întrerupând-o)

Nu știi, la popa, se dă lumânare?

BABA

Se dă, se dă. Acu' am văzut că-s alt fel de lumânări. Înainte erau de-astea lungi, se puneau în pahar și tot picurau. Acu-s de alt fel, de-alea în pahare speciale.

ALINA

Păi, s-au mai schimbat.

BABA

Că eu nu știu când mor, da' să nu vă gândiți să faceți parade. Că-s de 82 de ani, nu de 30. Un pic de pachet, un colac și gata, că la noi în sat nu se mai pun pomeni. Să nu vă cheltuiți, numai să vă laude unii și alții ce ați făcut.

ALINA

Asta nu eu hotărâsc. Cum vor vrea tata și mama.

BABA

E scump să trăiești, da' e scump și să mori. Eu am niște bani puși deoparte, le-am zis și lor. Mi-am cumpărat și loc. Mi-am făcut criptă, am vărui peretii, am dat și cu rolul. Totul e pregătit.

ALINA

(aducându-și aminte)

Tu ai compus poezia aia cu floarea-ntre spini?

BABA

Nu, aia o știu de mică. Uite, asta am compus-o eu, puteți s-o scrieți pe crucea mea când mor: Adu-ți aminte și de mine, o trecătorule,/ Pe lângă crucea mea trecând./ Ca și tine-am fost și eu odată/ Și ca și mine, vei fi și tu curând. Uite, poezia asta o țin minte, măcar că mi-o venit în cap acu' zece ani și ce-am făcut ieri, dacă mă întrebi, nu mai știu.

ALINA

Îmi place, trebuie să mi-o mai zici într-o zi, s-o notez.

BABA

(găsind printre haine niște fotografii vechi)

Uite, aci-s eu fată mare! Aci e taică-tău, când o fost mic, la școală.

Alina se apropie și le privește cu atenție.

ALINA

(cu admirație)

Ce salbă aveai la gât!

BABA

(resemnată)

Astea toate le aruncați voi la gunoi, când n-oi mai fi. Sau le dați foc. Ce să mai faceți cu ele.

(găsind altă poză)

Uite, asta să mi-o pui la cruce. E din buletin...

(arătând altă poză)

Aci-s eu noră, uite ce mândră eram!

(aducându-și iar aminte)

Când am fost tânără, am fost străină în casa socrilor, acu' îs străină la oraș. Ce să faci, așa-i viața. Așa mi-a fost mie soarta, să fiu mult străină și singură.

ALINA

Lasă, bunică, că, mai un pic, iau și eu concediu și-o să stau mai mult cu tine.

BABA

(uitându-se deodată altfel la nepoată)

Văd eu bine sau tu ești de-a face?

ALINA

(uimită)

Da, ce ochi buni ai, bunico, că nimeni n-a băgat de seamă și n-am zis nimănui încă.

BABA

Da' mumă-ta n-a văzut?

(mândră)

Oi fi eu o țarancă proastă, dar încă văd bine.

ALINA

Bunico, nu vorbi așa! Cine-a zis că ești proastă?

BABA

Nu trebuie să zică nime'! Mi-s proastă că mi-am lăsat satu' unde i-am cunoscut pe toți și-am venit aci străină. Să fi stat acolo, să nu vin în picioarele voastre, să vă fac năloagă.

Își prinde fața în mâini, clătinând din cap, iar ochii îi sunt duși departe, în locuri doar de ea cunoscute. Deodată se dezmeticește. Se uită duios la Alina.

BABA

Și cât mai ai până faci?

ALINA

Cinci luni, bunico!

BABA

(meditativ)

Peste cinci luni voi fi babă, așa se zice la noi în sat la străbunică - babă. Apăi, de aceea m-o lăsat Dumnezeu să trăiesc atât, să le pot zice alor noștri, când m-oi duce lângă ei în mormânt, că neamu' nostru merge mai departe. Cum le rânduiește bunu' Dumnezeu pe toate!

(rapid)

Și știi ce va fi? Da' Codruț ce zice? Ce-o să se bucure Vasile!

ALINA

(oprind-o)

O să ai strănepot! Codruț e fericit, abia așteaptă să fie tătic.

BABA

(cuprinsă de amintiri)

Pe Vasile l-am făcut seara, acasă, c-așa era pe vremea ceea. M-am pus în pat, iar soacră-mea, fie iertată, l-a moșit. I-am dat numele după nașu-meu, Vasile. Dimineața m-am ridicat din pat, să fac mâncare. S-a crucit socru-meu când m-a văzut. I-a zis soacră-mii: „Muierea asta nu-i întreagă la min-te!”, da' soacră-mea de colo: „Ăsta-i rostul muierii: să facă prunci și să vadă de casă!” Prunci n-am mai făcut, da' lucru, tare mi-a fost mie drag ...

ALINA

(emoționată)

Bunico, ne-am gândit să-l numim după tine: Marian!

BABA

(înduioșată)

MA-RI-AN! Apăi, să vină într-un ceas bun, binecuvântat de Cel de Sus, iar noi ... să jucăm un pic

și la botez.

O scurtă pauză. În cameră intră Vasile.

VASILE

Alina, Codruț la telefon.

Alina iese grăbită. Baba își privește fiul, zâmbind larg.

VASILE

(privind-o mirat)

Ce-i cu dumneata, mamă?

BABA

(entuziasmată)

Ce să fie, păcatele mele?! ...Vei fi bunic!

VASILE

(nevenindu-i să creadă)

A spus Alina asta?!

Baba aprobă ușor din cap.

VASILE

(deschizând ușa)

Diana, vino aici!

Diana intră îmbufnată, aruncând soacrei priviri piezișe.

DIANA

(privind nedumerită la cei doi)

Ce-i? A luat casa foc?

(văzând hainele de moarte)

Dacă le mai văd aici, ferfeniță le fac!

Vasile intervine rapid.

VASILE

Lăsați astea acum!

(privind drăgăstos la Diana)

O să fim bunici!

DIANA

(se așază pe canapea)

De unde știi?

(se întoarce spre soacră)

Ți-a spus Alina? Mie de ce nu mi-a zis nimic?

BABA

(ridică din umeri, vorbind apoi rar, dar apăsător)

Uitați ce-am gândit eu ... La botez tăiem găinile, purcelul și, dacă vreți ... faceți iar gazonul ăla, să aibă pruncu' unde să se joace.

Diana și Vasile o ascultă perplecși. Vasile îi aruncă priviri semnificative Dianei.

BABA

(continuându-și ideea)

Iar dulaful meu cu țoalele de moarte ... băgați-l în garaj. Până-mi vine vremea, mai e!

(privindu-i cu subînțeles)

Că nu mor caii când vor câinii/ Și nici câinii când vor stăpânii. Și-apoi trebuie să fac loc în cameră pentru pătuțul lui Marian.

CEI DOI SOȚI

(mirați)

Pentru cine?!

BABA

(plină de sine)

Ma-ri-an! - nepotul vostru! Îi vor da numele după mine!

Intră Alina. Privindu-i pe ceilalți, înțelege că secretul a fost trădat.

ALINA

(dojenitoare)

Bunică, bunică, ce ne facem cu tine? Ești tare slobodă la gură!

DIANA

(bucuroasă și ușor înlăcrimată, către fiică)

Ne-ai făcut fericiți!

(hotărându-se brusc)

Să trecem în salon, să ciocnim un pahar de șampanie.

(zâmbind, către soacră)

Hai, mamă, să mai stăm și noi de vorbă. Să ne povestești cum a fost botezul lui Vasile și ... cum arătai d-ta la tinerețe.

BABA

(încercând să se ridice)

Ei, așa, Diana, mai vii și tu de-acasă!

Vasile, expansiv deodată, își bate fiica pe umăr. Baba se ridică bătrânește, fără grabă, își prinde nepoata de talie.

BABA

(sorbind-o pe Alina din priviri)

Așchia nu sare departe de trunchi. Seamănă cu Vasile și cu mine, c-așa eram și eu la tinerețe - mândră tare! Și va face o mândrețe de fecior!

Mai face câțiva pași, apoi se oprește.

BABA

Știți ce m-am gândit eu?

(cei trei ridică mirați din sprâncene)

N-ar fi bine să cumpărăm o capră?

ALINA, VASILE, DIANA

(la unison)

Nuuuu!

BABA

(privindu-i nedumerită)

Da', ce-am zis, păcatele mele? Am pus și eu o întrebare ... Și ...Vasile, nu mai aduci șampania aia? Că mi-s arse buzele de sete!

SFÂRȘIT